

BIULETYN EUROREGIONU GLACENSIS

2 / 2009

Kudowa-Zdrój

Samorządy czeskich krajów rozpoczynają intensywniejszą współpracę z Polską

W poprzednich miesiącach odbyło się kilka ważnych spotkań z udziałem przedstawicieli samorządów czeskich krajów z polskimi partnerami, w których uczestniczyli również przedstawiciele Euroregionu Glacensis. Kraj Kralovehradecki omawia w szczególności kwestie transgranicznego połączenia transportowego. Świadczy o tym również spotka-

nie zorganizowane pod kierownictwem hetmana Lubomíra Franca w Kamiennej Górze w sprawie planowanej budowy autostrady D11 z Hradca Králové do Královca z podłączeniem do drogi ekspresowej S3 Lubawka – Legnica oraz późniejsze Forum w spra-

wie D11, które odbyło się w Hradcu Králové. Oprócz tego, od czerwca kursują letnie weekendowe pociągi z Jeleniej Góry przez Kamienną Górę do Trutnova. Właśnie Polskę w czerwcu odwiedził też w trakcie pierwszej, po swoim wyborze, podróży zagranicznej hetman Kraju Pardubického Radko Martinek. W trakcie wizyty we Wrocławiu omawiał kwestie połączenia transportowego Województwa Dolnośląskiego i Kraju Pardubického z europejskim korytarzem drogowym północ-południe. Ponadto, rozmawiał również o możliwości współpracy z pardubickim Związkiem Wyścigów Konnych oraz o sprawach turystyki. Dla regionu Gór Orlickich i Podorlicka powołano wreszcie wspólną organizację turystyczną. Po kilku latach negocjacji udało się w końcu powołać jedną spółkę, która uznawana jest zarówno przez podmioty z regionu pardubického, jak i kralovehradeckiego. Cieszę się, że jako członek zespołu przygotowującego powołanie tej spółki mogłem także w pewnym stopniu przyczynić się do tego sukcesu. Jednak nie tylko powyższe wspomniane wydarzenia znajdują Państwo w naszym kolejnym numerze Biuletynu Euroregionu Glacensis. Miłej lektury w czasie wakacyjnego wypoczynku życzy Państwu

Jaroslav Štefek, sekretarz czeskiej części euroregionu

Łąbski szlak rowerowy w Hostinné

Miasto Hostinné zakończyło dnia 26 maja 2009 roku jedną z ważniejszych inwestycji ostatnich lat. W ramach Konferencji Rowerowej zorganizowanej w Špindlerowym młynie dokonano uroczystego otwarcia nowego odcinka Łąbskiego Szlaku Rowerowego. W ten sposób miasto Hostinné po trzech latach wyłożonej pracy stworzyło bezpieczną trasę prowadzącą przez teren gminy, która będzie biegła poza drogą, po której codziennie przejeżdżają setki samochodów. W ramach tzw. Łąbskiego Szlaku Rowerowego zbudowano odcinek o długości 3,5 km, który w ponad połowie

prowadzi po ścieżce rowerowej, biegnącej wzdłuż malowniczego biegu rzeki Łąby. Wokół ścieżki, która umożliwi pieszym, amatorom jazdy na rolkach, a przede wszystkim rowerzystom bezpieczny przejazd przez miasto, znajdują się miejsca do odpoczynku oraz tablice informacyjne z wieloformatowymi mapami. Łączna wartość inwestycji wyniosła 12 milionów koron. Środki pochodziły z budżetu miasta i dotacji Kraju Kralovehradeckiego oraz Państwowego Funduszu Infrastruktury Transportowej.

Sekretariat euroregionu

Założono nową organizację na rzecz promocji turystyki w rejonie Gór Orlickich i Podorlicka

ORLICKÉ HORY
A PODORLICKO

skie centrum Nový Dvůr w Letohradzie. O znaczeniu tego wydarzenia świadczy najbardziej liczny udział ok. 70 specjalistów, polityków i przedstawicieli życia publicznego oraz liczny udział mediów, w tym ogólnokrajowej stacji telewizyjnej ČT1. Osobiście ucze-

Uroczyste założycielskie walne zgromadzenie nowej organizacji Orlické Hory a Podorlicko odbyło się dnia 21.4.2009 r. w budynku Społeczeń-

stniczył przykładowo Rostislav Vondruška, swego czasu dyrektor agencji Czechtourism (obecnie Minister Rozwoju Regionalnego), Jiří Čepelka - poseł do parlamentu Republiki Czeskiej i 1. wiceprezes Euroregionu Glacensis, członkowie Zarządu Kraju Pardubického Miroslav Stejskal i Petr Šilar oraz prezes Klubu Czeskich Turystów Jan Stráský. Obecni byli także przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, wydziałów turystyki obu urzędów krajskich, dyrektor spółki zarządzania regionem Wschodnie Czechy Destinační společnost Východní Čechy Alena Horáková, przyjaciele z regionu Karkonoszy oraz wiele innych ważnych osób.

Nowa organizacja została założona przez 21 podmiotów z obu krajów: Kralovehradeckiego i Pardubického, ściślej 7 związków gmin oraz 9 miast i gmin, przeważnie członków Euroregionu Glacensis, które zainicjowały powstanie organizacji, ponadto 4 podmioty

gospodarcze i Asocjacje hoteli i restauracji ČR (Zrzeszenie Hoteli i Restauracji RCz). Pod nadzorem Rampuszaka i Kasieňki założyciele uroczystie podpisali akt założycielski i przejęli od nich do własnych rąk zarządzanie Górą Orlickimi i ich przedgórzem, co potwierdzili na miejscu wznosząc toast produktem regionalnym – orlicką śliwowicą. Prezesem organizacji został Petr Fiala, burmistrz miasta Letohrad a wiceprezesem Miroslav Richter, zastępca burmistrza Rychnova nad Kněžnou. Przedstawiciele nowej organizacji obiecali podejmowanie maksimum działań na rzecz wspólnej promocji regionu pod jednolitą marką, wspieranie produktów turystycznych, stworzenie jednolitego portalu turystycznego a w szczególności otwartość i współpracę z przedsiębiorcami i innymi podmiotami.

Dane kontaktowe:

Destinační společnost Orlické hory a Podorlicko

nazwa skrócona OHP

z siedzibą ul. Panská 1492, 516 01 Rychnov nad Kněžnou

Prezes: Petr Fiala – burmistrz miasta Letohrad

Wiceprezes: PaedDr. Miroslav Richter – zastępca burmistrza Rychnova nad Kněžnou

Osoba do kontaktu: Petra Šutová

E-mail.: sutova@dsohp.cz

Tel.: 494 322 052

Tel.kom.: 774 125 014

Sekretariat euroregionu

Sprawa autostrad D11 i S3

W piątek 13 maja 2009 roku w Starostwie Powiatowym w Kamiennej Górze spotkali się przedstawiciele Kraju Kralovehradeckiego, Województwa Dolnośląskiego i Euroregionu Glacensis, aby omówić dalsze działania związane z planowaną autostradą łączącą Czechy z Polską prowadzącą od Hradca Králové w kierunku Trutnova i dalej przez rejon Lubawki do Polski. Spotkanie zostało zorganizowane przez Euroregion Glacensis, którego działalność ma na celu pogłębienie stosunków i współpracy regionów przygranicznych.

Kraj Kralovehradecki ze strony czeskiej reprezentował hetman Bc. Lubomír Franc, członek zarządu Kraju Kralovehradeckiego odpowiedzialny za resort transportu pan Josef Ješina, asystent hetmana pani Příhodová oraz przedstawiciele Euroregionu Glacensis, sekretarz pan Jaroslav Štefek oraz menadżer ds. projektów pani Markéta Nyčová. Strona polska była reprezentowana przez Starostę Kamiennogórskiego pana Leszka Jaśnikowskiego, Zbigniewa Szczygła, członka zarządu Urzędu Marszałkowskiego odpowiedzialnego za resort transportu, dyrektora Generalnej Dyrekcji Dróg i Autostrad we Wrocławiu pana Radonia oraz przedstawicieli samorządów, m.in. burmistrza Kamiennej Góry Krzysztofa Świątka.

Głównym celem spotkania było obustronne przekazanie informacji na temat stanu przygotowania budowy D11 na odcinku Hradec Králové – Jaroměř – Trutnov – granica państwa, a po stronie polskiej drogi ekspresowej S3 na odcinku granica państwa – Lubawka – Legnica z połączeniem do autostrady A4. W szczególności omówiono stan przygotowania dokumentacji, harmonogramy oraz sposób finansowania.

Na wstępie strona polska zaprezentowała ogólną wizję budowy. Strona polska określiła już ostateczny wariant przebiegu drogi ekspresowej S3 i na przełomie maja i czerwca będzie składała wniosek

o zatwierdzenie tego wariantu przez organy ochrony środowiska. W 2010 roku zostanie ogłoszony przetarg na generalnego wykonawcę robót a do końca 2012 roku powinna być zakończona budowa dwupasmowej drogi ekspresowej o długości ok. 60 km. Pod kątem własnościowym budowa przygotowana jest w pełnym zakresie. Udało się to dzięki przyjęciu w 2007 roku polskiej ustawy o odszkodowaniach w związku z inwestycjami liniowymi. Droga ekspresowa będzie na razie dwupasmowa z pasem oddzielającym 12 m. Ponadto, przygotowane są również grunty pod ewentualny trzeci pas w każdym kierunku, którego budowa jak na razie nie będzie realizowana. Zapewnione są środki finansowe dla całego przedsięwzięcia. Droga S3 jest wiążąco ujęta w planie finansowania budowy autostrad i dróg ekspresowych w latach 2010-2012. Ponadto, w tym przypadku jest wstępna promesa finansowania ze środków unijnych. Odcinek ten zapisany jest również w priorytetach rządu dotyczących budowy autostrad w związku z organizacją Mistrzostw Europy w piłce nożnej w 2012 roku.

Hetman Kraju Kralovehradeckiego Lubomír Franc w tej sprawie stwierdził, że po stronie czeskiej do końca roku 2012 nie można spodziewać się budowy autostrady: „Termin ten jest dla nas całkowicie nierealny. Problem stanowi nie tylko finansowanie, ale przede wszystkim trwające nadal problemy z wykupem gruntów przed Hradcem Králové. Stąd realnym terminem budowy jest 2014-2017” dodał pan Franc.

Przedstawiciel Województwa Dolnośląskiego pan Szczygł zwrócił się do hetmana z zapytaniem, czy w wyniku tego spotkania mógłby podjąć dalsze działania, aby przekonać czeski rząd do konkretnych ustaleń w kwestii połączenia czeskiej autostrady D11 i polskiej S3. „Nie umiem sobie wyobrazić naporu ruchu samochodowego z Polski do Czech po zakończeniu budowy S3 przed granicą i wpuszczeniem ruchu na istniejącą sieć. Drogi na terenie Czech są całkowicie nieprzygotowane do przyjęcia tak dużego ruchu” powiedział pan Szczygł. W dalszej kolejności obie strony omówiły sprawę tymczasowego zakończenia drogi ekspresowej przed granicą i uzgodniły kolejne wspólne spotkanie w celu omówienia konkretnego zakończenia drogi ekspresowej na terenie Polski.

Na zakończenie spotkania odbyła się dyskusja dotycząca innych spraw takich, jak np. połączenia kolejowe, rozwój turystyki itp. Hetman Kraju Kralovehradeckiego wyraził wsparcie na rzecz pogranicza polsko-czeskiego i obiecał podjęcie rozmów z czeskim rządem w sprawie kontynuowania budowy autostrady z Hradca Králové w kierunku Trutnova i do granicy państwa.

Sekretariat euroregionu

Forum D11 w Hradcu Králové

KRÁLOVÉHRADECKÝ
KRAJ

W dniu 22.6.2009 r. na wspólnej konferencji poświęconej autostradzie D11 burmistrzowie piętnastu największych miast Kraju Kralovehradeckiego wyrazili niezadowolenie z wstrzymania budowy autostrady D11.

Jednocześnie podpisując wspólną deklarację zgodzili się, że konieczne jest szybkie rozbudowanie tej autostrady. Wraz z Krajem Kralovehradeckim będą obecnie dążyć między innymi do powołania pełnomocnika rządu ds. budowy autostrady D11 oraz przygotowania ustawy o inwestycjach liniowych.

Burmistrzowie podpisali wspólną deklarację w sprawie dalszej budowy autostrady D11 na forum, które zorganizował Kraj Kralovehradeckí. *„Rozbudowę autostrady utrudnia brak wystarczających środków finansowych, powolne pozyskiwanie gruntów, jak również zła komunikacja organów centralnych. Autostrada D11 konieczna jest dla dalszego rozwoju Kraju Kralovehradeckiego. Jej dobudowę mogłoby wspomóc przykładowo włączenie sektora prywatnego czy też powstanie ustawy o inwestycjach liniowych. Państwo powinno również kontynuować rozbudowę autostrady na odcinkach, gdzie nic tego nie utrudnia”* powiedział hetman Lubomír Franc.

W konferencji poświęconej autostradzie D11 uczestniczy-

li, poza burmistrzami, posłami i senatorami, również przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa oraz Funduszu Gruntów oraz delegacja polska. Uczestnictwa odmówiło tylko Ministerstwo Transportu oraz instytucje z nim powiązane. *„Jestem zawiedziony brakiem udziału przedstawicieli Ministerstwa Transportu oraz instytucji mu podległych. Będę jednak w dalszym ciągu podejmował starania, aby jak najszybciej odbyło się spotkanie z Ministerstwem Transportu i Ministerstwem Rolnictwa, aby podjąć rozmowy dotyczące przynajmniej możliwości pozyskania gruntów przed Hradcem Králové,”* dodał hetman Franc.

Działki w pobliżu stolicy Kraju należą do rolnika Ludmili Havránkové i państwo ma od długiego czasu kłopot z ich pozyskaniem. Wiceprezes Funduszu Gruntów (Pozemkový fond)

Jiří Blažek wykluczył dziś wariant, że państwo pani Havránkové dałoby za jej dziesięć i pół hektara 250 hektarów gruntów rolnych. *„Taka zamiana byłaby sprzeczna z przepisami. Analiza prawna również potwierdziła, że w taki sposób postępować nie można. Będziemy więc proponowali, aby pani Havránková otrzymała od państwa taką samą powierzchnię gruntów oraz odpowiednią dopłatę finansową”* powiedział Blažek.

Kraj nie buduje autostrady ani nie prowadzi jej przygotowania. Chce jednak wspomóc pokonanie trudności, związanych z budową, jak to się udało na przykład przy przygotowaniu budowy obwodnicy České Skalice. Autostrada D11 od roku 2006 kończy się przy południowej granicy Kraju i zgodnie z planami powinna prowadzić od Hradca Králové wokół Jaroměře do czesko-polskiego przejścia granicznego w Královcu, gdzie będzie łączyła się z polską drogą S3. Czteropasmowa droga przecinająca teren Kraju w wyraźny sposób odciążałaby mieszkańców miast, które w dniu dzisiejszym obciążone są dużym ruchem tranzytowym. Autostrada sprowadziłaby do miejscowości Kraju Kralovehradeckiego inwestorów oraz ułatwiła mieszkańcom dojazdy do pracy i bardziej oddalonych miejscowości regionu.

Kraj Kralovehradeckí

Radko Martínek o ziemi słyńącej z pierników

Kraj Pardubicki stanowi część wschodnich Czech, regionu, o którym dane statystyczne z turystyki nie zawsze mówią pochlebnie. Poprosiliśmy więc pana Radko Martíńka, hetmana Kraju Pardubickiego, o jego opinię na temat niektórych spraw.

Co Pan sądzi o różnicy Kraju Pardubickiego i Kraju Kralovehradeckiego z punktu widzenia oficjalnych danych statystycznych?

Kraj Pardubicki powstał poprzez oddzielenie od dawnego Kraju Wschodnioczeskiego. Większość obiektów rekreacyjnych i potencjału została w północnej części Kraju Kralovehradeckiego. W naszym regionie borykamy się z niedoborem obiektów noclegowych, jednak również tu jest niezwykle piękna przyroda i zabytki. Jednak wpływ na ranking pod kątem ilości turystów, w którym zajmujemy przedostatnie miejsce spośród czeskich regionów, ma zaniedbana infrastruktura, co powinny zmienić przygotowywane projekty z funduszy unijnych. Aby Kraj Pardubicki stał się regionem atrakcyjnym dla turystów zagranicznych i krajowych, niezbędne są środki finansowe i lepsze jakości usługi. W okresie 2007-2013 istnieje możliwość, aby w wyraźny sposób wzbogacić ofertę, rozszerzyć wachlarz atrakcyjnych miejsc i istotnie podnieść jakość oferowanych usług. Pierwszeństwo będą miały wyjątkowe pomysły, które przyciągną turystów. Priorytetowo chcemy wspierać miejsca atrakcyjne turystycznie, które stanowią trzon ruchu turystycznego w Kraju Pardubickim, kompleksowe projekty ukierunkowane na rozwój turystyki. Myślimy o rejonie Masywu Śnieżnika, Kladrubach nad Labem, Pardubicach z zamkiem renesansowym, Litomyšlu oraz Morawskiej Třebovej.

Jaka jest Pana opinia na temat różnic obu Krajów odnotowywanych w liczbie przyjeżdżających turystów zagranicznych?

Liczba turystów zagranicznych maleje, na stałym poziomie utrzymuje się udział Niemców i Holendrów, rośnie liczba turystów z Polski. Maleje jednak liczba turystów z Rosji, którzy korzystali z międzynarodowego lotniska w Pardubicach. Mniejsza liczba

spowodowana jest z pewnością obecnym kryzysem gospodarczym. Jako kluczową dla rozwoju turystyki uważamy dostępność transportową. Brak jest połączenia z autostradami. Budowa dróg R35 i R43 poprawi komunikację i podniesie atrakcyjność dotychczas omijanych miejsc.

Turystyka przyjazdowa z Polski utrzymuje Kraj Kralovehradecki na trzecim miejscu w skali całych Czech. Kraj Pardubicki również sąsiaduje z Polską, czy w związku z tym planowana jest jakaś kampania skierowana na ten rynek?

W trakcie wizyty na Dolnym Śląsku omawialiśmy wspólne projekty w rejonie Masywu Śnieżnika. Na jesień wraz z polskimi przyjaciółmi przygotowujemy wspólną konferencję poświęconą turystyce dla radnych i burmistrzów z obu państw.

Oczywiste jest, że również w zakresie liczby osób zwiedzających zabytki można wiele poprawić. Gdzie Pan postrzega przyczynę mniejszej liczby turystów odwiedzających zabytek UNESCO, zamek w Litomyšlu, w porównaniu z niektórymi mniej znaczącymi zabytkami? Jak to możliwe, że zamek Nové Hrady w 2007 roku odnotował 5 tysięcy zwiedzających a w zeszłym roku było to już 40 tysięcy?

Zainteresowanie Litomyšlem jest z pewnością całoroczne. Po remoncie zamkowego wzgórza w Litomyšlu, gdy zamek zostanie połączony z muzeum regionalnym i podzamczem, zwiększy się zakres usług i atrakcyjność tego miejsca. Wierzę, że ruch turystyczny w Litomyšlu wyraźnie się ożywi. Zamek w Nowych Hradecch należy do rodziny Petra Kučery. Własnymi rękami i z własnych środków stopniowo remontują cały obiekt. Co roku przygotowują dla turystów coś nowego. Bez wątpienia ciekawa jest ekspozycja rowerów w dawnym zamkowym szpichlerzu. Dużą atrakcją są ogrody zamkowe przy zamku w stylu rokoka, dokąd ludzie chętnie wracają.

Jak Pan postrzega powstanie nowej spółki Orlické hory a Podorlicko, działającej na terenie obu Krajów?

Uważam, iż jest logiczne, że turystyka nie zna granic Krajów. Góry Orlickie są tylko jedne.

Czy myśli Pan, że należy zmienić powszechnie istniejącą świadomość na temat tradycyjnego regionu Wschodnich Czech i ściśle wskazać, gdzie jest Kraj Pardubicki a gdzie Kraj Kralovehradecki?

Wspieramy współpracę z sąsiednim Krajem. Marka Wschodnie Czechy obejmuje tereny obu Krajów, co dla turystów nie jest zbyt czytelne. Przygotowujemy nową koncepcję turystyki naszego regionu, gdzie promocją Kraju Pardubickiego odegra ważną rolę. Z pewnością materiały promocyjne wzbogacimy o prezentację internetową. Chcemy zwrócić się do młodszego pokolenia potencjalnych turystów i w tym celu właśnie wykorzystamy nowoczesne technologie komunikacyjne takie, jak na przykład spoty radiowe lub prezentacje na facebooku.

Na zakończenie jeszcze jedno pytanie. Jakie miejsce w Kraju Pardubickim może Pan polecić naszym czytelnikom, przykładowo na rodzinną wycieczkę?

Z pewnością zaprosiłbym do Morawskiej Třebovej, gdzie rodziny z dziećmi znajdą wszystko, co potrzebne do wypoczynku - zamek, aquapark czy korty tenisowe. Okolice miasta są idealne na wspólne wycieczki rowerowe.

Kraj Pardubicki

Zakończono prace związane z rewitalizacją terenów zielonych i rozbudową miejsc parkingowych na rynku Kupkovo náměstí w Opočnie.

W dziewięć miesięcy po rozpoczęciu prac inwestor projektu Miastu Opočno pomyślnie zakończyło projekt pn. „Rewitalizacja terenów zielonych i rozbudowa miejsc parkingowych na rynku Kupkovo náměstí“, który był współfinansowany przez Unię Europejską z EFRR w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego NUTS II Severovýchod. Projekt obejmował budowę 25 nowych miejsc parkingowych w północnej części rynku oraz wymianę nawierzchni chodni-

ków związaną z rewitalizacją istniejących terenów zielonych oraz posadzeniem krzewów i żywopłotów. Na chodnikach rynku wymieniono bruk, oznaczono przejścia dla pieszych oraz wejścia do stref wypoczynkowych. Cały rynek został też dostosowany dla osób niepełnosprawnych. Ponadto, zainstalowano nowe elementy drobnej infrastruktury oraz dodatki architektoniczne - ławki, kratki chodnikowe, kosze na śmieci, siatki ochronne wokół drzew. Na zakończenie

prac posadzono rośliny i zasiano trawę, co nadało całemu projektowi ostateczny kształt. Na chodnikach warto zwrócić uwagę na motywy inspirowane obrazami Františka Kupki oraz ukształtowanie jego podpisu w bruku mozaikowym. W dniu 6.6.2009 r. uroczystie odsłonięto płytę pamiątkową przy udziale znacznych osobistości i burmistrzów z okolicznych gmin. Cały projekt udało się pomyślnie zrealizować również dzięki wsparciu Regional Development Agency, która

przygotowała wniosek projektowy oraz prowadziła nadzór administracyjno-finansowy nad realizacją projektu. Miasto Opočno, należące do najważniejszych miast pod kątem turystyki, może być teraz dumne z pięknego rynku będącego na poziomie europejskim.

Sekretariat euroregionu

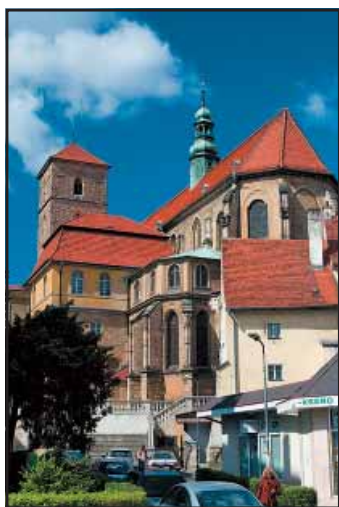

Ziemia Kłodzka za panowania Luksemburgów

Niewiele mamy informacji dotyczących Ziemi Kłodzkiej na przełomie XIII i XIV wieku, z okresu, gdy następował zmierzch panowania Przemysłidów a po trudnym okresie rozwoju w 1310 roku czeskim królem został Jan Luksemburski. Chyba w tym czasie lub na początku panowania Jana Luksemburskiego Ziemia Kłodzka przez krótki okres należała do czeskiego szlachcica Hynka Berki z Dubé, który opisywany jest jako pan Ziemi Kłodzkiej w 1316 roku.

Najważniejszym wydarzeniem w sferze ekonomicznej w czasach panowania Luksemburgów było z pewnością zakończenie szczytowego okresu kolonizacji Ziemi Kłodzkiej, rozpoczętej już w czasach Przemysłidów.

W pierwszych dziesięcioleciach XIV wieku ukształtowały się duże posiadłości kolonizacyjne, przede wszystkim w peryferyjnych, wyżej położonych rejonach Ziemi Kłodzkiej. Za wyjątkiem tego, że właściciele (przede wszystkim rody Panwitzów i Glaubitzów) nie posiadali prawa dziedziczenia ziem, to posiadłości te miały charakter podobny do posiadłości w Czechach z okresu szczytowej fazy kolonizacji, a to oznacza, że przede wszystkim znaj-

dowały się tu osady wiejskie, miasto stanowiące centrum handlu i rzemiosł oraz zamek będący siedzibą właściciela i centrum obrony posiadłości. Do tych dużych posiadłości należały posiadłości karpensztejska we wschodniej części Ziemi Kłodzkiej z miastem Łądek (po raz pierwszy udokumentowane w 1346 roku), noworudzka w najbardziej na północ położonej części Ziemi Kłodzkiej z miastem Nowa Ruda, w którym znajdował się również zamek (pierwsze wzmianki z roku 1337), homolska na zachodniej granicy Ziemi Kłodzkiej z zamkiem Homolá i miastem Duszniki- Reinertz (zamek udokumentowany w 1364 roku, miasto już w 1324 roku) a na południu Ziemi Kłodzkiej posiadłość Międzyzlesie z centrum w Mezilesí-Mittelwald-Międzyzlesie, w którym znajdował się też zamek (pierwsza wzmianka w 1278 roku). Później w związku podziałem majątków w tej rodzinie stworzono kolejną posiadłość z centrum na zamku Šnalensštejn-Schnallenstein-Szczerba (po raz pierwszy udokumentowany w 1358 r.).

W środkowym najniższej położonym rejonie Ziemi Kłodzkiej wokół rzeki Nysy Kłodzkiej i dolnych biegów jej dopływów (Stěnava-Šcinawka-Stein, Dušnická Bystřice-Bystrzyca Dusznicka-Weistritz i Landecká Bělá-Biała Łądecka-Biele) w szczytowym okresie kolonizacji powstały majątki niższej szlachty lennej tworzone zazwyczaj tylko jedną wsią lub jej częścią.

W szczytowym okresie kolonizacji budowano również miasta królewskie. Dotyczyło to Kłodzka (w nawiązaniu do starszego grodu i osady wokół obecnej ulicy Czeskiej, mieszczanie wzmiankowani po raz pierwszy w 1268 roku, pierwszy zachowany przywilej pochodzi

z 1328 roku), Bystrzyca Kłodzkiej (Habelschwerdt, po raz pierwszy udokumentowana w 1319 roku) oraz Radkowa (Wünschelburg, po raz pierwszy udokumentowany pod koniec XIII wieku). Do królewskich miast niedługo dołączył wspomniany już Łądek.

Poza kłodzkim systemem lennym w związku z kolonizacją Ziemi Nachodzkiej kolonizowano także okolice Lewina. Przede wszystkim byli tu koloniści czescy. Stąd aż do XX wieku mieszkała tu niewielka część czeskiej ludności (tzw. czeski ką). Okolice Lewina zostały przyłączone do Ziemi Kłodzkiej dopiero w XV wieku.

W aspekcie politycznym królowie luksemburscy zasłużyli się wydaniem wielu dokumentów dotyczących tworzenia lokalnego systemu lennego. Na podstawie najstarszego dokumentu z 1325 roku król Jan zmniejszył kłodzkim lennikom obowiązek uzbrojenia jeźdźców w razie potrzeby z 40 do tylko 30. Jednak jednocześnie ustalono, że oprócz tego w razie potrzeby każdy lennik musi sam służyć jako jeździec. Na mocy kolejnego dokumentu z 1334 roku ustanowiono dla kłodzkich lenników wysokość daniny w wysokości 16 groszy od łanu bez względu na wysokość daniny w Czechach. Przywilej ten stał się podstawą szczególnego systemu podatkowego na Ziemi Kłodzkiej, który funkcjonował aż do czasu zaboru pruskiego Ziemi Kłodzkiej w 1742 roku. System ten oznaczał mniejsze obciążenia podatkowe mieszkańców Ziemi Kłodzkiej w porównaniu z pozostałymi terenami Czech. Na mocy kolejnego przywileju w 1336 roku król Jan przekazał lennikom kłodzkim prawa patronatu do kościołów znajdujących się na ich posiadłościach (do tej pory patronem wszystkim kościołom na Ziemi Kłodzkiej był król), dzięki czemu lennicy uzyskali taką samą pozycję w stosunku do kościoła jak szlachta dziedziczna. Król pozostawił sobie prawo patronatu tylko do kościołów znajdujących się w miastach królewskich Kłodzko, Bystrzyca Kłodzka, Łądek i Radków. Na podstawie przywileju króla Karola IV z 1348 roku, na mocy którego zlikwidowano obowiązek sołtysów uzbrojenia ośmiu jeźdźców, zastępująco odrębną daniną oraz ustalając, że sołtysi będą opłacali podatki na takich samych zasadach jak szlachta, wnioskujemy, że na Ziemi Kłodzkiej do najniższej warstwy szlachty lennej należeli również sołtysi, którzy w Czechach uznawani byli za poddanych.

Całościowo zaś pozycję kłodzkich lenników określał odrębny przywilej Karola IV z 10 stycznia 1350 roku, potwierdzający również ich wszystkie starsze przywileje. Na mocy tego przywileju kłodzcy lennicy, w tym sołtysi, uzyskali prawo swobodnego przekazywania majątku swoim krewnym (lenny charakter majątku nie ulegał jednak zmianie). Ponadto ustalono, że wszystkie sprawy karne i cywilnoprawne kłodzkiej szlachty lennej należą wyłącznie do kompetencji specjalnego sądu zasiadającego na zamku kłodzkim pod przewodnictwem kłodzkiego starosty, który był przedstawicielem króla na Ziemi Kłodzkiej oraz że kłodzcy lennicy są wyjęci z kompetencji czeskich urzędów królewskich. Jednocześnie ustalono, że podobne sprawy najniższej grupy szlachty - sołtysów należą do kompetencji sądów miejskich.

Szczególną pozycję w ramach kłodzkiego systemu lennego mieli na początku mieszczanie miast królewskich. W początkowym okresie istnienia systemu lennego stanowili oni zamkniętą grupę, bez względu na przynależność do danego miasta, reprezentowaną przez radę miasta Kłodzka. Dopiero później stopniowo kształtowa-

ły się samodzielne wspólnoty poszczególnych miast królewskich.

System lenny nie obejmował majątków instytucji kościelnych czy to kłodzkich (o nich więcej szczegółów poniżej) lub z sąsiedniego Śląska, ponieważ podlegały one prawu kanonicznemu. Czasami wzbudzało to niezadowolenie lenników, ponieważ obowiązki podatkowe tych miejsc przenoszone były na kłodzkich lenników.

W życiu politycznym Ziemi Kłodzkiej w XIV i XV wieku istotną rolę odegrały zastawy tych terenów, które w ostateczności przyczyniły się do przekształcenia Ziemi Kłodzkiej w hrabstwo. Ziemia Kłodzka stanowiła geograficznie zamkniętą całość a dzięki systemowi lennemu i własnemu zarządowi była korzystnym terenem przekazywanym w zastaw. Czescy królowie wykorzystywali te zastawy nie tylko do rozwiązywania kłopotów finansowych. Miały one również podtekst polityczny – pozyskiwanie wpływu w niektórych księstwach śląskich oraz doprowadzenie do ich podległości czeskiemu królowi. Pierwsze wiarygodne informacje dotyczące zastawów Ziemi Kłodzkiej pochodzą z czasów panowania Jana Luksemburskiego. W latach 1327-1335 Ziemia Kłodzka była postawiona w zastaw przez króla Jana na rzecz wrocławskiego księcia Henryka VI, a w latach 1336-1342 księcia ziębickiego Bolka II. W obu przypadkach zastawienie Ziemi Kłodzkiej oznaczało podleganie czeskiemu zwierzchnictwu lennemu a nie polskiemu. Około 1350 roku Ziemia Kłodzka została oddana w zastaw śląskiemu szlachcicowi Albertowi z Chřenovic. Brak jednak więcej informacji na ten temat. Zastawy utrudniały sytuację na Ziemi Kłodzkiej i prawdopodobnie pogarszały też warunki lenników, ponieważ oprócz czeskiego króla zarządzaniem zajmował się również posiadacz zastawu, który prawdopodobnie nakładał na lenników kolejne obowiązki. Stąd też lennicy kłodzcy podejmowali starania, aby zaprzestano zastawów. Obiecał im to w 1344 roku król Jan Luksemburski, a w 1348 roku również Karol IV. I faktycznie aż do ostatniego roku panowania Karola zastawy nie miały miejsca. Zastawy Ziemi Kłodzkiej na rzecz śląskich książąt wzmocniły orientację mieszkańców Ziemi Kłodzkiej w kierunku Śląska. Dopiero w 1378 roku Karol IV zastawił Ziemię Kłodzką swojemu bratankowi Joštovi, margrabiemu morawskiemu, w 1397 roku potem Wacław IV przekazał Ziemię Kłodzką w zastaw księciu opawskiemu Janowi (Hanušovi) II, który był również kłodzkim starostą. Zastaw ten trwał aż do początku wojen husyckich.

Na życie Ziemi Kłodzkiej w XIV wieku ogromny wpływ wywarł kościół. W związku ze szczytowym okresem kolonizacji na terenie Ziemi Kłodzkiej powstało około 50 zborów, które w krótkim czasie stworzyły własny dekanat (najniższy rejon administracji kościelnej łączący parafie z biskupstwem), udokumentowany już w 1268 roku. Natomiast rzadkością na Ziemi Kłodzkiej były klasztory. Funkcjonowały tu tylko dwa starsze klasztory – joannitów i minorytów, a w 1350 roku z inicjatywy Karola IV i pierwszego praskiego arcybiskupa Arnoszta (Ernesta) z Pardubic założono tu klasztor Augustynów, który w krótkim czasie zaczął pełnić funkcję duchowego i kulturalnego centrum Ziemi Kłodzkiej. Wszystkie wymienione klasztory znajdowały się w mieście Kłodzku.

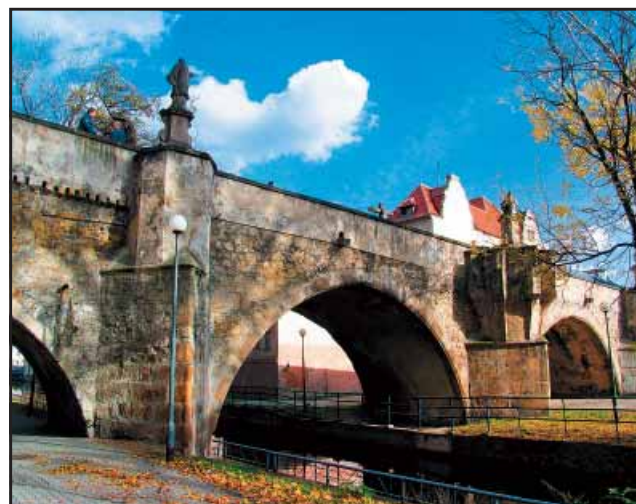
Arnoszt z Pardubic był nie tylko założycielem ważnego kłodzkiego klasztoru, ale w ogóle miał znaczny wpływ na życie kościelne w Kłodzku i ogólny rozwój kulturalny całego regionu. Arnoszt miał bliski stosunek do Ziemi Kłodzkiej, stąd niektórzy naukowcy stwierdzają, że być może gdzieś na przełomie XIII i XIV wieku na Ziemi Kłodzkiej się urodził, ponieważ o jego ojcu Arnoszczie „de Gostina“

wiemy, że w tym czasie był na Ziemi Kłodzkiej urzędnikiem królewskim, choć nie znamy jego dokładnej funkcji. Pomimo tego, że Arnoszt obejmował wysokie stanowiska kościelne, często odwiedzał Ziemię Kłodzką, lubił przebywać u tutejszych Augustynów, a w końcu zażyczył sobie, aby został pochowany na Ziemi Kłodzkiej. Po jego śmierci jego życzenie spełniło się w 1364 roku.

Dzięki Arnosztowi do Ziemi Kłodzkiej przybyli wybitni artyści z praskiego kręgu Petra Parléřa, w istotny sposób kształtując rozwój kulturalny oddalonej od Pragi przygranicznej Ziemi Kłodzkiej. Pracy artyści uczestniczyli przede wszystkim w budowie i zdobieniach klasztoru augustynów, które niestety zniknęły całkowicie przy rozbudowie kłodzkiej twierdzy. Z kręgu Parléřa pochodzili również artyści, którzy w drugiej połowie XIV wieku już po śmierci Arnoszta zbudowali obecny kłodzki gotycki kościół pw. NPM oraz gotycki most kamienny przez ramię Nysy Kłodzkiej, tzw. Młynówkę, nazywany czasem Małym Mostem Karola. Artyści z kręgu Parléřa byli również autorami imponującego nagrobku Arnoszta znajdującego się w kłodzkim kościele (dziś znajduje się w bocznej nawie kościoła, obecny nagrobek pochodzi dopiero z połowy XIX wieku). Cennym dziełem sztuki jest również płytowy obraz Marii Panny, przed którą klęczy Arnoszt z Pardubic, zamówiony przez Arnoszta dla kościoła klasztoru augustynów (dziś w Galerii Narodowej w Berlinie). W połowie XIV wieku Kłodzko stało się również ważnym centrum edukacyjnym. Oprócz starszej szkoły joannitów powstała tu również szkoła przy klasztorze augustynów oraz szkoła żydowska.

Prof. PhDr. František Musil, CSc.
Instytut Historii Wydziału Filozofii
Uniwersytetu Hradec Králové

Hetman Kraju Pardubickiego złożył wizytę w Polsce

W dniach 18 – 19 maja br. hetman Kraju Pardubickiego Radko Martínek złożył wizytę w regionie partnerskim, Województwie Dolnośląskim, w ramach pierwszej wizyty zagranicznej na stanowisku hetmana. W poniedziałek 18 maja we Wrocławiu spotkał się z marszałkiem województwa i innymi członkami Sejmiku Województwa Dolnośląskiego. Rozmowy dotyczyły między innymi transgranicznego połączenia transportowego obu krajów w celu połączenia obu państw z europejskim korytarzem drogowym północ-południe oraz wykorzystania ofert obu regionów w zakresie turystyki na rzecz jej rozwoju.

Hetman obejrzał również we wrocławskiej Hali Stulecia wystawę pn. „Europa – nasza historia”, wypożyczoną czasowo do Polski z siedziby UE w Brukseli. Wystawa pokazuje rozwój Europy od okresu międzywojennego do czasów współczesnych.

W kolejnym dniu wizyty, we wtorek 19 maja, hetman obejrzał tor wyścigów konnych we Wrocławiu-Partynicach, który współpracuje z pardubickim Związkiem Wyścigów Konnych. W towarzystwie dyrektora Toru zwiedził nowo zbudowane hale jeździeckie, sfinansowane z budżetu miasta Wrocławia i Ministerstwa Sportu i Turystyki. Również w Kraju Pardubickim rozważa się realizację podobnego projektu.

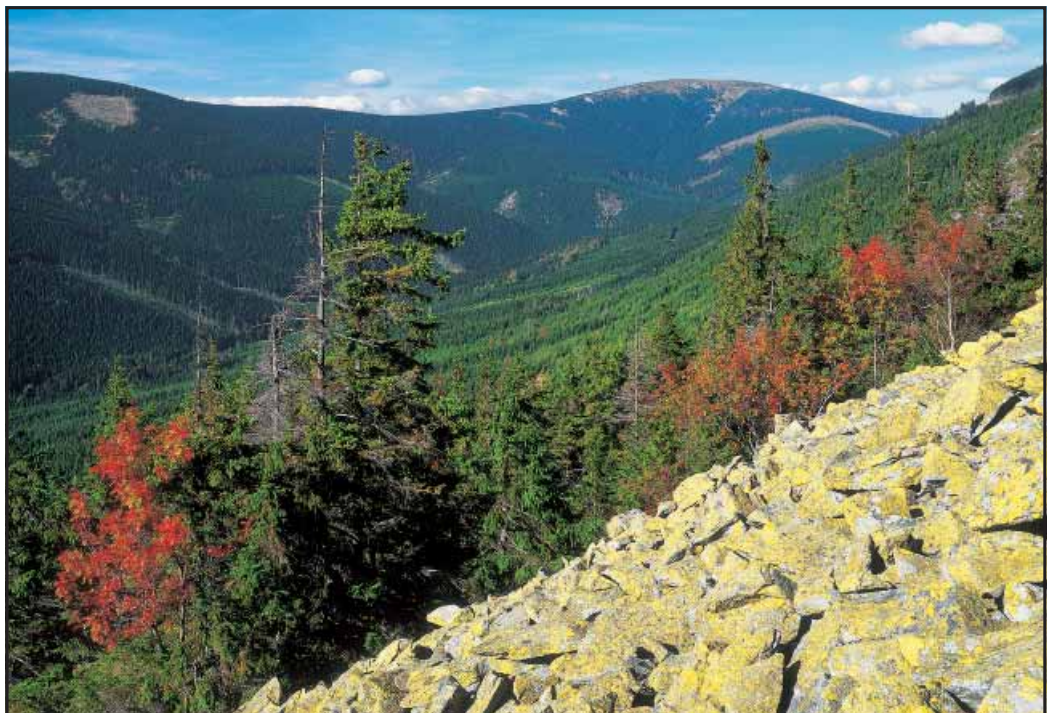
Po przejechaniu do Kłodzka hetman w towarzystwie czeskich i polskich ekspertów zapoznał się z realizacją międzynarodowego projektu poświęconego osobie Arnosza z Pardubic i obejrzał kościół pw. Wniebowzięcia NPM oraz znajdujący się tam nagrobek arcybiskupa Arnosza z Pardubic. Dyrektor

Muzeum Wschodnoczeskiego w Pardubicach oraz emerytowana dyrektor Muzeum Ziemi Kłodzkiej zaprezentowali hetmanowi projekt, który będzie dotyczył badań antropologicznych materiałów kostnych i badań geologicznych grobowca. Ze względu na to, że sam nagrobek jest dostępny dla zwiedzających i z tego powodu jest zniszczony oraz w bardzo niezadowolającym stanie - ma wiele uszkodzeń mechanicznych, pęknięć i odpadających elementów kamienia, hetman stwierdził, że konieczne jest jak najszybsze odrestaurowanie pomnika i zaoferował rozważenie pomocy finansowej i specjalistycznej ze strony Kraju Pardubickiego.

Jeszcze w Kłodzku hetman spotkał się z przedstawicielami kłodzkiego Starostwa Powiatowego, gdyż powiat bezpośrednio graniczy z Krajem Pardubickim i przez jego terytorium prowadzą strategiczne trasy drogowe i kolejowe. Ze Starostą Powiatu Krzysztofem Baldy rozmawiał o aktualnej sytuacji w tym zakresie. Wizytę w województwie dolnośląskim hetman zakończył na terenie górskiej miejscowości Stronie Śląskie, gdzie w towarzystwie burmistrza miasta i w obecności burmistrzów gmin z czeskiej strony Masywu Śnieżnika obejrzał ośrodek narciarski Czarna Góra. Uczestniczące gminy rozważają połączenie obu stron Masywu Śnieżnika do celów turystyki letniej i zimowej, problem tkwi w dostępności transportowej.

Wynikiem zagranicznej podróży jest propozycja zorganizowania w Polsce jesienią tego roku wspólnej konferencji turystycznej dla radnych i burmistrzów gmin z obu regionów. Ponadto, w zależności od aktualnych możliwości hejtman obiecał pomoc w rozpoczęciu prac restauratorskich na nagrobku Arnosza z Pardubic w Kłodzku, ewentualnie dofinansowanie przezroczystej pokrywy, która chroniłaby nagrobek.

Kraj Pardubicki

Kończy się realizacja pierwszych czesko-polskich projektów Szlak rowerowy Vysoká Srbská – Žďárky

Po wejściu Polski i Czech w dniu 21.12.2007r. do obszaru Schengen konieczne jest rozwiązanie kwestii połączeń drogowych pomiędzy oboma sąsiednimi krajami. Drogi międzynarodowe w regionie turystycznym Ziemi Kłodzkiej funkcjonują już od dłuższego czasu, jednak w miej-

scach przejść turystycznych, przez które prowadzą oznakowane szlaki rowerowe, nadal brak dobrej jakości dróg.

Budowa planowanych nowych odcinków szlaków rowerowych nawiązuje bezpośrednio do szlaków rowerowych zbudowanych w ciągu ostatnich ośmiu lat na tej samej sieci. W pierwszym naborze Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013 trzech czeskich partnerów (Náhod, Vysoká Srbská, Hronov) oraz polski partner Kudowa Zdrój podjęło budowę 5 odcinków szlaków rowerowych.

Pierwszym ukończonym odcinkiem jest szlak rowerowy łączący Vysoká Srbską i Žďárky. Trasa szlaku prowadzi poza terenem zabudowanym po istniejącej drodze publicznej. Szlak rowerowy zaprojektowano w taki sposób, aby możliwy był dojazd samochodów do przylegających do szlaku prywatnych posesji. Podjęto jednak działania (oznakowanie drogowe, słupki regulujące), które nie pozwalają na przejazd samochodów. Przeważająca część odcinka miała wcześniej

nawierzchnię żwirową. Jednak w niektórych miejscach była ona znacznie uszkodzona w wyniku erozji i ruchu pojazdów mechanicznych. Roboty budowlane obejmowały również remont przepustu oraz wykonanie rowów odprowadzających wody powierzchniowe.

Roboty budowlane zostały zakończone i miejsce budowy oddano 30 kwietnia 2009 roku. Uroczyste otwarcie nastąpiło 12 maja 2009 roku w obecności władz gminy, pracowników CRR RCZ, przedstawicieli okolicznych miast i gmin, przedstawicieli Euroregionu Glacensis oraz w obecności mediów.

Całkowity koszt robót budowlanych wyniósł 3.233.181,- CZK.

Kolejne odcinki szlaków rowerowych ujęte w projekcie pn. Szlaki rowerowe na Ziemi Kłodzkiej, nr rej. CZ.3.22/2.2.00/08.00045, będą realizowane w latach 2009-2010.

Sekretariat euroregionu

ZIEMIA KŁODZKA

W tym numerze biuletynu pragniemy bliżej zaprezentować Wam największy z subregionów polskiej części Euroregionu Glacensis – Ziemię Kłodzką.

Burzliwa i wielonarodowa historia tego granicznego skrawka Polski pozostawiła dziedzictwo kulturowe, które dziś w dużym stopniu stanowi o jego atrakcyjności. Wraz z bogactwem środowiska naturalnego powoduje, że mamy do czynienia z wielką ilością atrakcji turystycznych skoncentrowanych na bardzo małym obszarze. Ziemia Kłodzka jest największym obszarem uzdrowiskowym w kraju. Tradycje uzdrowiskowe powodowały rozwój infrastruktury wypoczynkowej, a wraz z nią rozbudowano bazę noclegową, gastronomiczną, turystyczną oraz rekreacyjną. Dziś turysta czy kuracjusz pragnący spędzić u nas weekend czy urlop ma nieograniczone możliwości zagospodarowania czasu wolnego oraz skorzystania z ponad 20 000 miejsc noclegowych o zróżnicowanym standardzie. To wszystko uzupełnia gęsta sieć szlaków turystycznych, zwłaszcza pieszych i rowerowych, które tworzone były wraz z naszymi czeskimi Partnerami i rozpoczynają się, bądź są połączone z miejscami, w których zwyczajowo przekracza się granicę państwową.

Aby uzyskać kompleksowe informacje o subregionie polecamy trzy serwisy internetowe: www.powiat.klodzko.pl - zawiera czeską wersję językową, www.ziemiaklodzka.pl, www.panoramazk.pl/index.php

Ten ostatni serwis naszego regionalnego miesięcznika zawiera praktyczne informacje „co? gdzie? kiedy?” w danym miesiącu odbywa się na naszym obszarze.

Poniżej przedstawiamy Wam zestawienie gmin Ziemi Kłodzkiej z adresami internetowymi, kontaktami na informacje turystyczne oraz zestawieniem kluczowych atrakcji, aby zachęcić Was do częstszych odwiedzin sąsiada oraz wzbogacić wiedzę o niekoniernie znanych Wam atrakcjach.

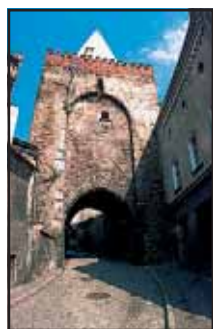
Bardo

www.bardo.pl, ul. Kolejowa 12, tel.: 074 817 08 27

ATRAKCJE: sanktuarium w Bardzie, w skład którego wchodzi Bazylika z romańską figurką Matki Bożej Bardzkiej z XI w, droga Różańcowa, Muzeum Sztuki Sakralnej oraz Ruchoma szopka, ruiny zamku Brona, renesansowy most kamienny, rezerwaty Ciszy i Cisowa Góra

Bystrzyca Kłodzka

www.bystrzycaklodzka.pl, ul. Rycerska 20, tel.: 074 811 37 31, fax: 074 865 37 07, e-mail: it-bystrzycaklodzka@wp.pl, poniedziałek-piątek 8.00-17.00, sobota 10.00-16.00

ATRAKCJE: Muzeum Filumenistyczne, drewniane kościółki w Zalesiu, Nowej Bystrzycy i Międzygórzu, zachowany średniowieczny układ urbanistyczny Bystrzycy Kłodzkiej z murami obronnymi, basztami i bramami, Tyrolsko – norweska zabudowa kurortu Międzygórza, Ogród Bajek w Międzygórzu, wodospad Wilczki w Międzygórzu, sanktuarium Maria Śnieżna na Górze Igliczna, uzdrowisko Długopole Zdrój

Duszniki Zdrój

www.duszniki.pl, Rynek 9, tel./fax: 074 866 94 13,

e-mail: informacja@duszniki.pl
ATRAKCJE: park zdrojowy wraz z zabudową uzdrowiskową, Dworek i pomniki Fryderyka Chopina, Muzeum Papiernictwa w młynie z 1605 roku, rezerwat Torfowisko pod Zieleńcem

Kłodzko

www.klodzko.pl, Pl. Bolesława Chrobrego 1, tel. 074 865 46 27, 074 865 46 28
e-mail: a.tarka@um.klodzko.pl,
Kłodzko ul. Wita Stwosza 1, tel./fax: 074 867 37 40,
e-mail: poczta@klodzko.pttk.pl

ATRAKCJE: Twierdza Kłodzka, podziemna trasa turystyczna, Muzeum Ziemi Kłodzkiej, most gotycki w Kłodzku, gotycki kościół Wniebowzięcia NMP, zabytkowy układ urbanistyczny

Gmina Kłodzko

www.gmina.klodzko.pl, ul. Kłodzka 20, Ołdrzychowice, tel.: 074 868 92 07

ATRAKCJE: sanktuarium maryjne w Starym Wielisławiu z charakterystycznym murem obronnym z zadazieniem pod którym znajdują się płyty nagrobne i epitafia, które również można zobaczyć w kościołach w Krosnowicach i Żelaźnie, rycerska średniowieczna wieża mieszkalna w Żelaźnie

Kudowa Zdrój

www.kudowa.pl, ul. Zdrojowa 44, tel./fax: 074 866 13 87, 074 8 66 35 68,
e-mail: turystyka@kudowa.pl

ATRAKCJE: park zdrojowy wraz z zabudową uzdrowi-

skową, Muzeum Zabawek, Ruchoma szopka w Czermej, Szlak ginących zawodów w Czermej, Kaplica Czaszek w Czermej, Muzeum Kultury Ludowej Pogórza Sudeckiego w Pstrążnej, labirynt skalny Błędne Skały

Lądek Zdrój

www.ladek.pl, Rynek 1, tel.: 074 814 64 82,

e-mail: galeriamuzealna@ladek.pl,

Czynne od poniedziałku do piątku w godz. 9.00-17.00, sobota 10.00-14.00, niedziela 11.00-15.00, PTTK ul. Kościuszki 44, tel./fax: 074 814 62 55

ATRAKCJE: park zdrojowy wraz z zabudową uzdrowską, Zakład Przyrodolecniczy Wojciech, most kryty nad Białą Łądecką, Arboretum, Galeria Muzealna Michała Klahra Starszego, Zamek na Skale w Trzebieszowicach, ruiny zamku Karpien, Jaskinia Radochowska, Skansen Gotwaldówka w Kątach Bystrzyckich

Lewin Kłodzki

www.lewin-klodzki.pl, Pl. Kościuszki 10, tel./fax: 074 869 86 29

ATRAKCJE: kamienny wiadukt kolejowy, ruiny zamku Homole, zalew rekreacyjny w Lewinie Kłodzkim, rezerwat Łężyckie Skałki

Międzyzlesie

www.miedzylesie.pl, Plac Wolności 1, tel.: 074 812 59 36,

e-mail: miedzylesie.inf.tur@wp.pl, punkt jest czynny od poniedziałku do piątku w godz. 8.00- 16.00 oraz w soboty w godz. 10.00-14.00

ATRAKCJE: zespół zamkowy – pałacowy w Międzyzlesiu z gotycką Czarną Wieżą, Domy Tkaczy w Międzyzlesiu, ruiny zamku Szczereba w Gniewoszowie, drewniany kościół w Kamieńczyku, kościół w Nowej Wsi, Trójmorski Wierch – styk zlewisk trzech mórz: Bałtyckiego, Północnego i Czarnego

Nowa Ruda

www.um.nowaruda.pl, Rynek 11, tel.: 074 872 55 96,

fax: 074 872 22 53, e-mail: pit@mok.nowaruda.pl

ATRAKCJE: Muzeum Górnictwa- Podziemna Trasa Turystyczna, Muzeum prof. Josepha Wittiga, Domy Tkaczy, sanktuarium Góra Wszystkich Świętych, wieża widokowa na Górach Św. Anny i Wszystkich Świętych

Gmina Nowa Ruda

www.gminanowaruda.pl, Rynek 11, tel.: 074 872 55 96,

fax: 074 872 22 53, e-mail: pit@mok.nowaruda.pl

ATRAKCJE: zespół pałacowy w Bożkowie, wieża widokowa na Wielkiej Sowie, Park Krajobrazowy Gór Sowich, rezerwat Bukowa Kalenica

Polanica Zdrój

www.polanica.pl, ul. Zdrojowa 13, tel.: 074 868 24 44,

fax: 074 868 13 01, e-mail: info@polanica.pl

ATRAKCJE: park zdrojowy wraz z zabudową uzdrowską, polanicki Deptak, Huta Szkła Artystycznego „Barbara”, Muzeum Misyjno-Etnograficzne na Sokołowce, letni tor saneczkowy

Radków

www.radkowklodzki.pl,

Rynek 6, tel./fax: 074 871 22 70,

e-mail: radkow@radkowklodzki.pl

ATRAKCJE: sanktuarium w Wambierzycach wraz z Kalwarią, rezerwat Szczeliniec Wielki, ruchoma szopka w Wambierzycach, zalew rekreacyjny w Radkowie, skansen Muzeum Etnograficzne – Mini ZOO w Wambierzycach

Stronie Śląskie

www.stronie.pl, PTTK ul. Kościuszki 17,

tel./fax: 074 814 13 79,

ul. Kościelna 12, tel./fax: 074 814 32 32

ATRAKCJE: Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie, Huta Szkła Kryształowego „Violetta” w Stroniu, Podziemna Kopalnia Uranu w Kletnie, Galeria „Wapiennik – Łaskawy Kamień” w Starej Morawie, zalew rekreacyjny w Starej Morawie, Muzeum Mineralów w Stroniu Śląskim, Muzeum Ziemi w Kletnie

Szczytna

www.szczytna.pl, ul. Wolności 42,

tel.: 074 868 33 05 w. 38, fax: 074 868 30 20,

e-mail: promocja@szczytna.pl

ATRAKCJE: zamek „Leśna” na Szczytniku, rezerwat Wielkie Torfowisko Batorowskie, rezerwat Torfowisko pod Zieleńcem, pole golfowe, Huta Szkła „Sudety”

Złoty Stok

www.zlotystok.pl, ul. 3 Maja 10,

tel.: 074 817 55 91, Rynek 22, tel.: 074 816 41 64,

e-mail: um@zlotystok.pl

ATRAKCJE: Kopalnia Złota – podziemna trasa turystyczna, jedyny w Polsce podziemny wodospad, Leśny Park Przygody SKALISKO, miejska trasa turystyczna, Złota Ścieżka – trasa historyczno – kulturowo – przyrodnicza, Żaba da się lubić – trasa edukacyjna

Sekretariat euroregionu

Z krecikiem mamy umowę – chronimy naszą przyrodę

W tym roku w naszym przedszkolu Broumov Příčná już po raz 3. realizowany jest projekt finansowany ze środków unijnych, nawiązujący do wieloletniej współpracy transgranicznej przedszkola w Broumowie z przedszkolem w Nowej Rudzie. Chciałabym przypomnieć poprzednie dwa projekty, które jeszcze świeżo pamiętamy: „Nasze miasto, nasz dom” oraz „Tu las, tu ogródek a wokół zwierzątko”.

W niniejszym projekcie naszym priorytetem jest zwrócenie się do wszystkich uczestników i nawoływanie ich do poprawy środowiska w praktyce poprzez zabawy, konkursy i zajęcia dydaktyczne. Na początku 2009 roku ogłosiliśmy konkurs plastyczny „Mamy z krecikiem umowę - chronimy naszą przyrodę”, poprzez który chcemy zainteresować najmłodszych artystów do stworzenia prac artystycznych przy wykorzystaniu surowców wtórnych.

„Powitanie wiosny” odbyło się wiosną tego roku jak zawsze MOKu w Nowej Rudzie. Miał tu miejsce przegląd bajek dla dzieci, gdy najmłodszy aktorzy zaprezentowali nie tylko swoje umiejętności dramatyczne, ale również własnoręcznie zrobione kostiumy. Występowały dzieci z przedszkoli i szkół w Nowej Rudzie, a dzieci z przedszkola Příčná w Broumowie wystąpiły z wesołymi tańcami.

„Krecik na wysypisku, czyli co robić z odpadami” to tytuł zajęć dydaktycznych, w ramach których polskie i czeskie dzieci mogły podczas zwiedzania zakładu segregacji odpadów w Heřmánkovicach w kwietniu 2009 zobaczyć z bliska, co dzieje się z odpadami.

Dzień dziecka w ramach projektu nazwany „Zabawy z krecikiem” odbył się 2 czerwca w ogrodzie przy przedszkolu Broumov Příčná. W ramach przygotowania tej imprezy współpracowaliśmy z Centrum Dzieci i Młodzieży Ulita w Broumowie, które zajmowało się organizacją imprezy. Na ten dzień zakupiliśmy pomoce, z których korzystaliśmy w punktach atrakcji i na stoiskach. W ramach imprezy dzieci pomagały krecikowi w pełnieniu ważnych zadań o charakterze ekologicznym. Dzieci z innych przedszkoli przychodziły sukcesywnie, przyjechał również autokar dzieci z Nowej Rudy z opie-

kunami i rodzicami pod kierownictwem pani dyrektor Renaty Lupy. Dzień dziecka bardzo się udał. Prawie że 300 dzieci z poszczególnych przedszkoli i ponad 60 dorosłych – gości i osób zajmujących się sprawnym przebiegiem imprezy, zachowa miłe wspomnienia tego pięknego dnia.

Występ dzieci z przedszkola v Broumowie i dzieci z przedszkola w Nowej Rudzie w Teatrze Miejskim w Broumowie w ramach kolejnej imprezy organizowanej w ramach naszego projektu nazwanej „Z krecikiem do bajki” zwińczył rok szkolny 2008/2009. We wtorek 16.6.2009 przed południem program przeznaczony był dla dzieci z przedszkoli na Ziemi Broumowskiej, natomiast pod wieczór odbył się występ dla szerokiego grona widzów. Dzieci z chóru i kółka tanecznego „Zvoneček” uczyły się piosenek o kreciku, języku, gąsienicze oraz ciekawych tańców z nietradycyjnymi naczyńkami i rekwizytami. Również dzieci z innych przedszkoli próbowały dołączyć ciesząc się, gdy ich starania zostały nagrodzone oklaskami i słodyczkami.

Wakacje to czas odpoczynku i pozyskania sił do dalszego etapu naszego wspólnego projektu, ponieważ już pod koniec września jedziemy do Polski na „Sprzątanie lasu” do nadleśnictwa w Jugo-

wie. W przepięknym otoczeniu lasu pracownicy nadleśnictwa prezentują czeskim i polskim dzieciom na ścieżce dydaktycznej w formie zabawy wiele ciekawostek z życia lasu i o przyrodzie. Powiedzą, jak pomagać przyrodzie, a kiedy przyroda poradzi sobie sama bez nas.

W dniach od 7 do 27 listopada w Sali wystaw w starym ratuszu w Broumowie odbędzie się wystawa pokonkursowa „Mamy z krecikiem umowę – chronimy naszą przyrodę” organizowana w ramach

naszego transgranicznego projektu. Będą tu ocenione i nagrodzone najpiękniejsze prace. Potem wystawa powędruje na groduńską ekspozycję do polskiego przedszkola w Nowej Rudzie. To będzie zwieńczenie tego bogatego w działania projektowe roku, po czym znów będziemy patrzeć w przyszłość.

Już teraz w naszych głowach rodzą się nowe pomysły i inspiracje do dalszej polsko-czeskiej współpracy.

Jana Hrubá (zastępca dyrektora i menadżer projektów)

Dzień pełny stałego i pitnego miodu

Muzeum Miejskie Lanškroun w ramach projektu pn. „Rzemiosła nie znają granic” przygotowało w sobotę 23.5.2009 r. w salach zamku i na dziedzińcach pokaz rzemiosł ludowych i artystycznych powiązany z degustacją produktów na bazie miodu oraz wystawą małych zwierząt domowych. Na obu

zamkowych dziedzińcach odbywał się jednocześnie całoniedzienny program kulturalny pełny występów zespołów folklorystycznych i muzycznych. Dla dzieci, i nie tylko dla nich, odbył się spektakl pn. „Pszczela bajka” oraz przygotowano zabawy i konkursy, strzelanie z łuku oraz szermierkę historyczną. Uroczystym korowodem otwarto multimedialną wystawę pn. „Krewni pszczołki Mai” o historii i współczesności pszczelarstwa, produkcji pierników i świec z wosku pszczelego z ciekawymi eksponatami historycznymi. Przypomniano działalność znanego prekursora polskiego pszczelarstwa, księdza Jana Dzierżona, którego imię nosi polskie miasto partnerskie. Następnie odbył się pokaz wybierania miodu. Nieco chłodniejszy podwieczór zakończono pokazami ogni sztucznych oraz spotkaniem zaproszonych gości w Sali zamkowej.

Za pośrednictwem infokiosku zwiedzający muzeum mogą zapoznać się z miastem partnerskim Dzierżonów oraz z historią obu regionów. Odbył się również chrzest nowo wydanej ilustrowanej przewodnika po zbiorach muzeum i dzierżonowskiej Izby Regionalnej. Przy dużej pomocy pracowników Muzeum Miejskiego Lanškroun udało się polskim przyjaciółom ponownie stworzyć muzeum.

W dniach 29-30.8.2009 r. odbędą się plenerowe targi pszczelarskie – Miodobranie – w Dzierżonowie. Muzeum Miejskie

Lanškroun otworzy w Dzierżonowskim Ośrodku Kultury wystawę pn. Piernik z miodu – do serca droga, uzupełnioną o zdjęcia Ziemi Lanškrounskiej autorstwa Jiřiny Strakovej oraz wyroby z koronki Hany Kozubovej. W tygodniowym plenerze rzeźbiarskim weźmie udział również snycerz z Lanškrouna Bedřich Šilar. Na dwudniowej imprezie wystąpią zespoły folkowe i folklorystyczne z całej Europy, w tym zespół folklorystyczny Jitřenka oraz zespół z Morawskiej Třebovej. Same targi nie dotyczą wyłącznie sprzedaży wyrobów na bazie miodu, jest to także pokaz polskiej i czeskiej twórczości, również z Ziemi Lanškrounskiej.

Projekt pn. „Rzemiosła nie znają granic” dotyczący poznawania tradycji regionów przygranicznych jest współfinansowany ze środków EFRR za pośrednictwem Euroregionu Glacensis. Polskim partnerem projektu jest Ośrodek Kultury oraz Izba Regionalna w Dzierżonowie z Dolnego Śląska.

Sekretariat euroregionu

Informacje dotyczące Programu FMP w Euroregionie Glacensis – 3. posiedzenie EKS

W hotelu Nová Amerika pod Jaroměřem odbyło się 3. posiedzenie Euroregionalnego Komitetu Sterującego (EKS) Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska na okres 2007-2013.

Na tym komitecie zatwierdzono 43 projekty ze strony czeskiej o łącznej wartości dofinansowania 765.816,72 EUR. 11 wniosków nie uzyskało dofinansowania. Po stronie polskiej dofinansowanie przyznano 27 projektom o łącznej wartości wsparcia

539.845,23 EUR. 12 wniosków nie uzyskało dofinansowania. Jednocześnie EKS ustalił termin naboru wniosków projektowych na 4. posiedzenie EKS na dzień 2.10.2009 r. do godz. 12.00 oraz kolejny termin 5. naboru wniosków do 16.4.2010 r. Po stronie polskiej termin naboru wniosków jest taki sam. Kolejne, już 4. z kolei posiedzenie Euroregionalnego Komitetu Sterującego Funduszu Mikroprojektów w ramach POWT 2007-2013 odbędzie się dnia 12.1.2010 po stronie polskiej.

Sekretariat euroregionu

Wydawca Euroregion Pomezi Čech, Moravy a Kladská – Euroregion Glacensis, Panská 1492, 516 01 Rychnov nad Kněžnou, Česká republika
we współpracy ze Stowarzyszeniem Gmin Polskich Euroregionu Glacensis, Łukasiewicza 4a/2, 57-300 Kłodzko, Polsko

Rejestracja dokonana przez MK RCZ E 16575

Redakcja dla czeskiej części: **tel.: 00420 494 531 054, e-mail: info@euro-glacensis.cz**

Redakcja dla polskiej części: **tel.: 0048 74 86 771 30, e-mail: biuro@eg.ng.pl**

Fotografie: Euroregion Glacensis, město Hronov, Miloš Kaválek (1obálka + 1), Lubomír Imlauf (1). Graficzny design: Miloš Kaválek. Litografia: Reklamní studio KAZI. Druk: Integraf s.r.o. Náchod.

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego za pośrednictwem Euroregionu Glacensis.

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PRZEKRACZAMY GRANICE

